

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022-2026

KLEUR JE TOEKOMST GROENLINKS

GROENLINKS
TYTSJERKSTERADIEL

De gemeenteraadsverkiezingen van 2022 staan voor de deur. Met enthousiasme presenteren wij ons verkiezingsprogramma. **GroenLinks** staat voor een heldere, open en vernieuwende politiek. Daarom deze keer geen wollige teksten en fantastische fatamorgana's, maar een concreet afvinklijstje. Pak uw kleurpotlood er maar bij. Begin met het invullen van het vakje van **GroenLinks** op het verkiezingsformulier.

Daarna doen wij ons best de komende vier jaar alle vakjes in te kleuren. Samen kleuren we de toekomst! Van rood... groen... naar regenboog...

ONZE SPEERPUNTEN:

Wij willen de toekomst van Tytserkeradiel kleuren met...

- ☐ groen en betaalbaar wonen in alle dorpen met behoud van ons prachtige landschap
- ☐ een beter wandel- en fietsnetwerk; tijd voor een fietssnelweg
- ☐ een dorpenpot die initiatieven door en voor alle inwoners mogelijk maakt
- ☐ Denk bij alles wat je als gemeente doet aan toekomstige generaties

ONZE SPEERPUNTEN JONGEREN:

- GroenLinks wil dat de gemeente bij alles dat ze doet denk aan toekomstige generaties
- GroenLinks is voor de installatie van een jongerenparlement en kinderburgemeester
- GroenLinks is voor alternatieve woningbouw zoals *tiny houses*, hofjes, het herinrichten van fabriekspanden en leegstaande boerderijen en bouwen voor de doelgroepen die het hardst nodig hebben: starters en senioren
- GroenLinks is voor het uitbreiden en verbeteren van ons fietspadennetwerk inclusief het aansluiten van fietssnelwegen
- GroenLinks wil bevorderen dat Tytsjerksteradiel een broedplaats voor culturele evenementen en festivals is
- GroenLinks wil lokaal voedsel bevorderen: Beter inkopen, minder eten weggooien en bewustwording stimuleren
- GroenLinks kiest voor het stimuleren van experimenten en onderzoek op het terrein van duurzaamheid in samenwerking met, MBO en Hoger Onderwijs
- GroenLinks vindt dat ieder kind en volwassene ruimschoots moet kunnen kennismaken met verschillende vormen van sport, kunst en cultuur
- GroenLinks vindt dat we moeten nadenken over een (nabije!) toekomst met toenemende robotisering en digitalisering en dit zien als kans
- Wat GroenLinks betreft, laten we de Fryske vlag en de regenboogvlag vrij wapperen

GROENLINKS EN PVDA GAAN IN TYTSJERKSTERADIEL STEVIGER SAMENWERKEN

GroenLinks en de PvdA in Tytsjerksteradiel gaan de al bestaande samenwerking intensiveren. We willen tot de verkiezingen in maart zoveel mogelijk samen optrekken en zullen elkaar na de verkiezingen niet meer loslaten. We hopen hiermee samen de basis te leggen voor een mooie, sterke en progressieve beweging met frissgroene ideeën. Al ruim voor de verkiezingen zijn we hier klip en klaar over.

In de raadsperiode 2022 tot en met 2026 zal de samenwerking verder worden uitgewerkt. Te denken val hierbij aan gezamenlijke fractievergaderingen en gedeeld woordvoerderschap over punten waarover beide partijen het eens zijn. Ook zal in deze periode onderzocht worden of de partijen op termijn onder een naam kunnen gaan opereren. **Een linkse samenwerking om de toekomst te veranderen. Wij zijn er klaar voor!**

PROGRAMMAPUNTEN

1. BESTUUR EN GEMEENTEPOLITIEK

- Burgerinitiatieven steunen en faciliteren. De huidige maatschappij vraagt overheden responsief en participatief te zijn en samen te werken met de actieve samenleving. Overheden zullen steeds meer van 'buiten naar binnen' moeten werken
- De samenwerking tussen beide gemeentes versterken en toewerken naar een fusie. Dit is in het belang van de burgers en ambtenaren. Een gemeente met 1 werkgever geeft duidelijkheid, stabiliteit en een duurzamer systeem
- Een overgang naar een vernieuwende gemeente, die netwerkt, volgt, luistert naar de bewoners, verbindingen legt en kaders aangeeft. Een open en transparant bestuur, waarin de inwoner centraal staat
- Als er duidelijke keuzes moeten worden gemaakt, vindt GroenLinks een vangnet voor de zwaksten en een groene, sociale leefomgeving belangrijker dan prestigeobjecten
- Extra gemeentelijke loketten in de gemeente die 2 à 3 dagdelen open zijn en waar bewoners terecht kunnen voor eenvoudige administratieve zaken en vragen
- Geen coalitieprogramma, maar het streven naar een raadsprogramma. Daarvoor is niet een deel van de raad, maar zijn alle fracties nodig om het beleidsplan in elkaar te zetten. Het doel blijft bestuurlijke vernieuwing
- Niet vergeten dat alle beslissingen die we nu nemen voor toekomstige generaties zijn, daarom de jongeren zoveel mogelijk betrekken bij de lokale politiek door bijvoorbeeld een jeugdparlement en een kinderburgemeester te installeren
- Uitbreiden en consolidering van de samenwerking met de PvdA
- Denk bij alles wat je als gemeente doet aan toekomstige generaties

2. DE DORPEN

- Een dorpspot met structureel jaarlijks 75 duizend euro voor initiatieven en ideeën van onze inwoners die het algemeen belang dienen.
- Ruimte bieden voor dorpsstuinen als ontmoetingsplek: een groen centraal hart voor groente en fruit, een praatje met koffie of thee en educatie voor iedere nieuwsgierige inwoner
- Tytsjerksteradiel als broedplaats voor culturele evenementen en festivals
- Het stimuleren en helpen van energiecoöperaties en dorpsprojecten waarbij de zeggenschap over de energieproductie meer in handen van de burger komt, bijvoorbeeld met behulp van dorpsenergieplannen
- Onze gemeente heeft een uniek 'dorp': een gezinslocatie voor uitgeprocedeerde asielzoekers. Ook dit dorp verdient zijn volwaardige plek in onze gemeente

3. DE GROENE PUNTEN EN HET MILIEU

- Zet in Tytsjerksteradiel ons unieke landschap centraal
- Gezamenlijke actie en inzet van provincie, gemeenten, boeren, natuurorganisaties, kennisinstellingen en bedrijven voor de versterking van de biodiversiteit en ons landschap
- Eet lokaal. Bevorderen van lokale productie en distributie van voedsel. Grondstoffen en producten hergebruiken en in kringloop houden. Beter inkopen, minder eten weggooien en bewustwording stimuleren
- Het stimuleren van experimenten en onderzoek op het terrein van duurzaamheid in samenwerking met hogescholen en universiteiten
- Een ecologisch openbaargroenbeleid van de gemeente dat zich ook richt op ideeën van de bewoners, duurzaamheid en behoud van werkgelegenheid in het groen
- Een forse aanpak van het zwerfvuil met meer prullenbakken en bewustwording door onderwijs en voorlichting op dit gebied
- Het bestrijden van lucht- en lichtvervuiling
- Meer bloemrijke bijenlinten aanleggen, het planten van veel meer inheemse soorten in het gemeentelijk groen en het stimuleren van voedselbossen.
- Betere, klantvriendelijke regelgeving voor duurzame energie en onze bewoners helpen om dit te realiseren
- Zelf duurzame energie opwekken waar het maar kan: op daken van woonhuizen of bedrijven of in de tuin
- Naast een streng kapbeleid ook een boomplantbeleid
- Denk bij alles wat je als gemeente doet aan toekomstige generaties
- Naast een volledig CO₂-neutrale en fossielvrije Gemeente in 2030, dit ook stimuleren en realiseren voor huishoudens en (boeren)bedrijven
- Geen zout-, water- en gaswinning in en onder onze gemeente
- In dialoog met de landbouwsector om samen op een natuurlijke manier ons voedselproductie en landschap veilig te stellen voor de toekomst

4. VEILIGHEID EN VOLKSGEZONDHEID

- Het instellen van meer vuurwerkvrije zones in de dorpen
- Het aanpakken van de mishandeling van dieren en het houden van dieren in onnatuurlijke omstandigheden
- Een zichtbare dorps- of wijkagent die in de wijken en dorpen van onze gemeente praat, optreedt als dit nodig is, handhaaft, (preventief) beveiligt, helpt, verbindt en niet etnisch profileert

5. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

- Het stimuleren van elektrische deelauto's
- Groene stroom, waterstof of andere duurzame brandstoffen voor particulier en openbaar vervoer stimuleren
- Fors inzetten op uitbreiding van openbare laadpunten voor elektrische auto's. Boven elk laadpunt een zonnedak
- Het versneld oppakken van de inrichting van 30 kilometerzones die nog niet duurzaam veilig zijn gemaakt, zodat auto's minder hard rijden en deze gebieden ook daadwerkelijk veiliger worden
- Bij het waterpeil wordt rekening gehouden met het belang van een duurzaam gezonde bodem waarbij verdere inklinking van de veengebieden dient te worden tegengegaan
- Aanleg van goede fietsstallingen bij de opstapplaatsen voor het openbaar vervoer
- Het uitbreiden en verbeteren van ons fietspadennetwerk

6. ECONOMIE

- Het efficiënter gebruiken van bestaande bedrijventerreinen: zo weinig mogelijk nieuwbouw, maar het liefst verbouw en herbestemming
- Ruimte creëren en regelgeving aanpassen om nieuwe initiatieven en bedrijven op een locatie mogelijk te maken
- Koop lokaal bij boeren, bedrijven en winkels
- Het inzetten op een circulaire economie en het optimaliseren van hergebruik van goederen en natuurlijke bronnen
- Als gemeente het voorbeeld stellen: lokale, biologische en meer vegetarische producten in de catering gebruiken
- Het steunen van de productie en verspreiding van lokaal voedsel, bijvoorbeeld pluktuinen, foodtrucks, dorpstuinen en erfwinkeltjes
- Een gemeente waar iedereen de kans krijgt om een kwalitatief bestaan op te bouwen. Waar werk (betaald en onbetaald) en zorg eerlijk verdeeld worden, gedacht kan worden aan een experiment met basisinkomen
- Meer ondersteuning voor startende of kleine ondernemingen, zzp'ers en kunstenaars door het beschikbaar stellen van (gemeentelijke) lege panden tegen lage huur
- Het nadenken over een (nabije!) toekomst met toenemende robotisering en digitalisering en dit zien als kans

7. ONDERWIJS

- Groene schoolpleinen
- Onderwijs in gebouwen die passen bij de eisen van deze tijd: schoon, energieneutraal, veilig, digitaal, comfortabel en groen
- Extra aandacht voor de scholen in de kleine dorpen. Samen met de onderwijskoepels, schoolbesturen, ouders en leerlingen moet de opzet van scholen toekomstbestendig worden gemaakt. Dit kan door samenwerking tussen, of het samengaan van scholen en sport, kunst en cultuur. Denk in mogelijkheden en kansen
- Het steunen van initiatieven om laaggeletterdheid aan te pakken

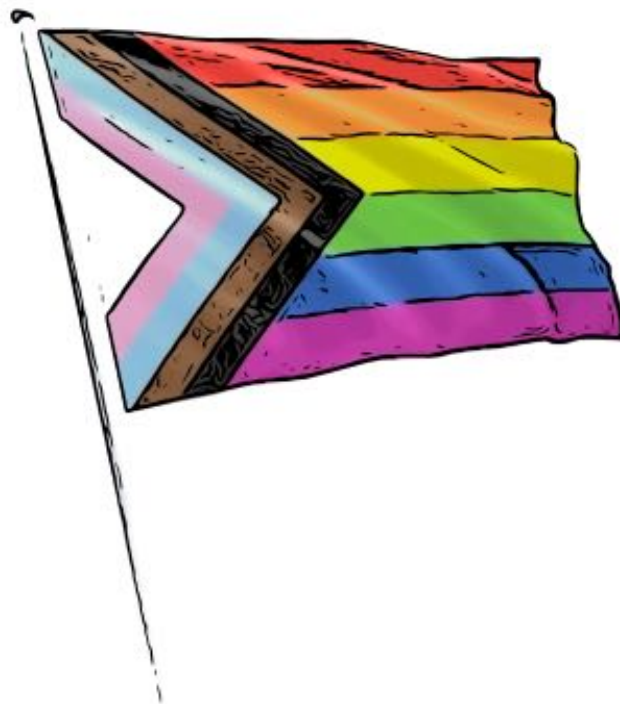
8. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

- Het stimuleren van kunst en cultuur in de gemeente van atelierruimte, theaterschool tot cultuureducatie.
- Ieder kind en volwassene moet ruimschoots kunnen kennismaken met verschillende vormen van sport, kunst en cultuur
- Meer activiteiten gericht op jongeren
- Een goede bibliotheekfunctie in Burgum, Hurdegaryp en de Trynwalden
- Meer verbinding en interactie tussen kunstmakers, onderwijs, gemeente en bedrijven stimuleren
- De gemeente Tytsjerksteradiel als voortrekker en stimulator in het Fryske taalbeleid
- Het stimuleren en faciliteren van sport in de openbare ruimte
- Sportvoorzieningen moeten toegankelijk zijn voor jong, oud, mensen met beperkingen, arm en rijk
- Ondersteuning van kleine sportverenigingen om de diversiteit van het aanbod in de gemeente overeind te houden
- Ook aandacht en faciliteiten voor ongeorganiseerde sporten
- Een lokale overheid die investeert in het creëren van ontmoetingsplekken als cultuurhuizen, Multifunctionele Centra, dorpstuinen en dorpshuizen om elkaar te helpen en te ontmoeten
- Bevorderen van energieneutrale en natuur besparende vormen van recreatie en toerisme, zoals wandelen, fietsen, elektrisch varen en de aanleg van boerenlandpaden
- Wandelen en fietsen als toeristisch speerpunt van de gemeente. Inzetten op uitbreiding en verbinden van het lokale wandel- en fietsnetwerk
- Het aanstellen en faciliteren van (een) gemeentekunstenaar(s) voor twee jaar, die in foto's, dichtvorm, verhalen, beeldende kunst, films, blogs of vlogs verhalen en gebeurtenissen in onze gemeente 'archiveert'

9. SOCIAAL DOMEIN

- Gelijkheid, inclusiviteit en diversiteit
- Een opbouwwerker in elk dorpshuis voor jong en oud, zodat de creatieve, culturele en sociale ruimte gewaarborgd wordt
- Een eerlijk en goed minimabeleid, met een uitbreiding naar mensen die vlak boven het minimum zitten
- Een betere behandeling van uitkeringsgerechtigden, vanuit vertrouwen en niet dwingen, maar motiveren
- Regelvrije bijstand voor meer bestaanszekerheid
- Rekening houden met de steeds grotere groep ouderen in onze gemeente wat betreft welzijn, wonen en zorg
- GroenLinks wil ruimte bieden aan initiatieven en projecten gericht op eenzaamheid, digitalisering, diversiteit, inclusiviteit, mantelzorg en vrijwilligerswerk
- Laat de Fryske vlag en de regenboogvlag vrij wapperen

10. VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

- Bouwen naar behoefte in alle dorpen en niet alleen in de groeikernen en dit gestoeld op wetenschappelijke prognoses
- Inbreiding gaat boven uitbreiding
- Ruimte voor nieuwbouw, maar het behoud van ons landschap is hierbij het uitgangspunt
- Het stimuleren van alternatieve woningbouw en herbestemmingen en een goed en creatief beleid voor inbreidings- en uitbreidingslocaties waarbij het spanningsveld tussen groen en steen goed afgewogen kan worden
- Bouwen voor de doelgroepen die het hardst nodig hebben: starters en senioren
- Meer sociale woningbouw in onze gemeente
- Naast duurzame nieuwbouw willen we stimuleren dat bestaande (huur)woningen gerenoveerd en geïsoleerd worden
- Een actieve ondersteuning van asielzoekers (met een verblijfsvergunning) om hun plek in onze gemeente te vinden
- Ruimte bieden voor passende woonvormen voor kwetsbare groepen, zoals bijvoorbeeld dementerende ouderen en jongeren met een beperking
- Een gemeente die meewerkt aan een eventueel tijdelijke herbestemming van leegstaande winkels, kantoren of schoolgebouwen
- Nog steeds geen woningbouw in de Warren

TYTSJERKSTERADIEL LIJST 3

1. **BERBER**
VAN ZANDBERGEN

2. **MICHEL**
KLONT

3. **BOUDEWIJN**
DIJKSTRA

4. **CORIEN**
VAN DER LINDEN

5. **JITSKE**
STAVENGA

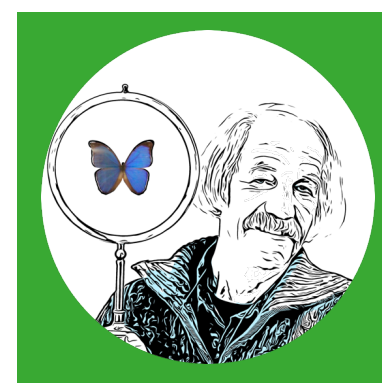
6. **LAMMERT**
DE VRIES

7. **PIETER**
VOS

8. **ALICE**
KLOOSTERMAN

9. **DICK**
LANING

10. **MARIANNE**
DAGELET

11. **PYT JON**
SIKKEMA

12. **KAREL**
VAN DER LINDEN

GROENLINKS
TYTSJERKSTERADIEL

<https://tytsjerksteradiel.groenlinks.nl>